

HÅRDERUPS POSTEN

NR 3

Oj, oj vilken lysande medarbetarstab!

Hör bara:

Fritjof **N**ilsson **P**iraten

Elof **N**ilsson, **H**årderup

Hembygdsforskare **G**unnar **P**ersson

Fältbiolog **G**öran **B**engtsson, **L**und

m. fl.

Det talas mycket om naturvård och miljövard i våra dagar. Lyckligtvis blir fler och fler medvetna om faran av miljöförstöringen. Många inser att domedagen nalkas om ingenting görs och ändå gör så få någon verlig insats. Vi får förutsätta att denna samhällsform inte förändras nämnvärt. I ett samhälle som bygger på fri företagsamhet och privata initiativ, bör rimligtvis även miljövården byggas på privata initiativ. Vi, du och jag måste på egen hand göra en insats. Det gäller då först och främst att hålla rent hemma. Miljöförstöringen yttrar sig på ett mångfald olika sätt. Jag tänker här tala lite om nedskräpningen i Härderup. Nedskräpning innebär ju att avfall och skräp av alla slag oorganiserat kastas ut i vår natur. Konsekvenserna är många. För det första förfulas landskapet av skräp; Bara ett sådant skäl borde vara mer än tillräckligt för att vi inte ska kasta föremål omkring oss. Avfall och skräp kan även ställa till svåra skador på både djur och människor. Avfallet innehåller ofta gifter för naturen eller ämnen som genom omvandling får negativ inverkan på djur och växter. Det ska så lite till för att balansen i naturen ska rubbas. Härderup är som väl är ganska skräpfritt, men det finns skamfläckar. Det privata tänker jag inte diskutera. Den som känner sig träffad kan ju börja städningen genast. Det finns dock en plats i Härderup som är ett så pass sorligt kapitel att det får inte utelämnas. Jag syftar på Härderups mosse. Jag talar nu till er som bidagit med avfall och skrot till mossen. Det är för mej en gåta att ni på ett så oförlåtligt tanklöst sätt förstört ett stycke kulturlandskap. Det minsta man kunde begära var att ni placerat skräpet på ett ställe och inte som nu spridigt det över ett stort område, till detta område räknas också en stor del av vägrenen. Någon frågar då i ömligt försvar. Var ska vi då göra av allt skrot och skräp? Men snälla ni det finns en soptipp i Fränninge, den är till för att utnyttjas av hela kommunen. Vid ett besök på mossen, såg jag att någon försökt dölja en skrothög med ris. Detta är knappast rätta sättet att angripa problemet, men det kan tyda på att någon fått samvetskval och velat göra en insats, för att stilla en inre röst, tillhörande samvetet. Hälsovårdsnämnden har satt upp skyltar som förbjuder nedskräpningen vid vägkanten, men det hjälper ringa mot det skräp som redan finns. Skräpet måste bort. Härderupsposten ställer villigt upp som organistör av en städaktion i mossen. Med några traktor-vagnekipage skulle mossen kunna bli ren på några timmar. Jag ber om hjälp av läsarna och speciellt då de som bor i nära anslutning till mossen. Ring till Härderupsposten om du vill hjälpa till så ska vi, om vi blir tillräckligt många diskutera närmare tidpunkt för storstädninge

ANNONS

ANNONS

På vår ungdomsgård finns många
kålhuvuden. De som finns i träd-
gården är till salu.

Köp dem!

ANNONS

ANNONS

BONDEN OCH SKALDEN NILS EKLUNDH

Av Gunnar Persson Dala

När jag fick uppdraget att skriva några rader om denne man, så var det för mig en kär uppgift; därför att jag kände Nils Eklundh i Bjälkhult ända sedan från hans unga år, såsom JUF:are och NTO:are. På dessa möten deltog han livligt i debatten, och hans inlägg var alltid lika tungt vägande. På vår studiecirkel Nr 302 av Ö Sallerups JUFs studiecirkel kunde han både roa och ge knivskarpa svar, han var tänkare av stora mått, ofta satt vi som då var unga och hörde på, hur han kunde fördjupa sig i de olika frågorna som var i debatt, om det nu var litteratur eller rent av en vardagssak, låg det alltid en baktanke i hans inlägg.

Och så här i vårens tid, kan det vara på sin plats att ~~om~~ omnämna hans diktsamling, som utkom på Framtidens förlag i Malmö år 1925, med titeln "Prins Vår & och prinsessan Maj". Detta var hans förstlingsverk, och hans enda bok i samlad form som utkom. Denna diktsamling är verkligen djuplodad, han spelar på spröda strängar, och skildrar våren som en prinä och en prinsessa, där han följer rytmen i naturen från knoppningstid tills sommaren är fullkomnad. I dag är denna bok en raritet, den utkom endast i 500 ex.

Dock slog det genuint skånska idiomet igenom på allvar, genom hans många bygdemålsdikter, tyvärr finns inga utgivna i bokform, de blev publicerade i olika tidningar i huvudsak Mellersta Skåne.

Dessa dikter var skrivna på för orten gängse folkmål, vilket var träffande, då de var skrivna på ett språk, som alla kunde förstå. Nils Eklundh var underhållaren, som med gravallvarlig stämma och med en förunderlig mimik kunde få folket i salongen och gillena att skratta så tårarna trilla.

Utrymmet tillåter inte att citera någon av hans bygdemålsdikter.

Han var också satirikern, som gick rakt på sak, då det gällde något som han ej gillade, då sade han ifrån så det hördes, hans mening om saker och ting var ärlig. Jag har fått en av hans dikter, och då var han helt enkelt

förbannad på tidningarna som refuserat densamma. Den skrevs i samband med filmen 491. Och jag tillåter mig att citera densamma här som ett eftermäle:

"491":

Synd på duk; den var ju vit.

Ur kloaker vilset väller

över den en flod av skit

som för konst i Svitjod gäller.

Och sekinerna för träckan

samlar sig i krämmarsäcken.

Smuts i denna välfärdsstat

finns och skall ej ignoreras.

Men på pretentiösa fat

må den ej "til lyst" serveras

- bara för att konsten drängar

på slik smörja tjänar pengar."

Han var varje situation vuxen att kunna skriva en dikt, och det hände sällan att han hade den skriven då den föredrogs, hans minne var fenomenalt. På ett nyårssamkväm föredrog han ett poem, med titeln "En minut före tolv".

" Jag sitter i väntan...

Vad väntar jag på

på slutet. Blott detta:

Att klockan skall slå.

Lång blir ej min längtan

I nästa minut

skall klockan förkunna

att tiden är slut.

— Nu är det ej mera,

trött jag går i grav.

Natt är det i landen.

Mörkt är det på hav."

Och jag kan inte sluta detta lilla minnesepos över vännen Nils Eklundh

utan att citera de rader jag skrev om honom vid hans död den 13 april 1965.

" Nils Eklundh är borta. Hans flämtande livslåga har slocknat för alltid.

Han förunnades inte att en gång få komma hem till sitt kära Bjälkhult, för

att se hur bokarna knoppades och slå ut, och hur marken skulle klädas av

tusentals sippor. Det som han med så stor ingivelse själv har skildrat i den

lyriksamling "PRINS VÅR och PRINSESSAN MAJ" som han utgav i unga år. I hans

skaldelya brann flitens lampa till långt ut på nätterna. Han läste och filo-

soferade över vad de stora författarna tänkt och satt på pränt. Nils Eklundh

var en av de ovanliga människor som kunde tänka och kläda tankar i ord, om det

nu var klassiska tänkares verk från antikens dagar eller nutidsförfattare,

inget var främmande för denne man, han var beläst som få.

När vi ett par gamla vänner sist satt vid hans sjuksäng, anade både vi och han själv att slutet var nära förestående. Blicken irrade långt bort liksom tankarna, de få orden röjde att vi sågs för sista gången. Min-sista-ehans Vid avskedets stund tackade han för gångna år och för tiden som varit. Min sista chans till tack blev också sagt, för allt vad han gjort för den ideella ungdomsrörelsen i vår bygd!

"Må nu skogens sippor bli ditt bärtäcke värdig bygdens egen skald,
Du ädle kämpe för ideella tankegångar! "

Jag har inte i detta sammanhang gått in på en ingående analys av Nils Eklundhs diktning, utan bara som ett omnämnande att vi inpå knutarna haft denne märklige man. Dock hade man önskat att hans efterlämnade manuskript blev lämnade till något centralt arkiv t.ex. U B i Lund, där forskare kunde ta del av hans livsverk, vilket är betydande.

Bland medarbetarna denna gång, märks FRITJOF NILSSON PIRATEN,
som PERSONLIGEN bidragit med nedanstående historia.

Jag kom till Lund 1913 som nybakad student och blev inom kort stamkund på
Gambrinus; en ölstuga där det dracks mera whisky än öl och mera punsch än whisky.
Betjäningen var kvinnlig, två "flickor" Inger och Nanny, som verkligen var kund-
ernas vänner. De lämnade oss unga studenter kredit.

Stället hade två biljarder och därifrån hördes elfenbenkulornas smällar.

Efter fyra år lämnade jag Lund som juris kandidat. Så gick många år.

En dag i slutet av andra världskriget fick jag höra att Inger drev ett pensionat
i Vik, ett fiskeläge omkring en mil söder om Kivik. Det var kort före jul och jag
ringde till Inger och bad henne jula hos oss. Det ville hon gärna, sade hon. Hon
höll just på att stänga pensionatet. Och Inger kom.

Den en gång vackra Inger var inte längre så vacker; min hustru och jag hade
naturligtvis inte heller blivit vackrare med åren. Men Inger hade tyvärr blivit
alltför fet, och därtill var hon lös i hullet.

Och vi fick höra hur det hade gått med pensionatet. En dag såg hon med glädje
en gyrfar bil svänga upp vid pensionatet. Tre passagerare beställde genast tre
rum vilket var precis vad pensionatet disponerade. De gick till sjön för ett dopp
och beställde middag efter badet. Och de satte sig småningom till bords och då-
pang! kom katastrofen. Det blev ingen middag och gästerna for omedelbart sin väg.
De hade upptäckt att Inger hade dukat bordet med deras egna lakan.

- Ni förstår ju att ja hade brått, sade Inger, o ensam va ja ju. Men såna
människor o ta ve sej! De va ju deras egna lakan! Man skulle ju inte ha sagt nånting
om de hade vatt andra människors lakan.

Inger stannade över julen och förnöjde husets ungdomar med kroghistorier från
den gamla tiden som kallas den goda.

En dag fram på våren ringde Inger och jag svarade i telefonen.

- Var e du nånstans?

- Ja e i Falsterbo och sköter golfklubbens restaurang.

- Hur i Jesu namn klarar du den saken?

- De går galant, svarade Inger, för de e ett fint ställe, förstår du, där folk
mera kräks än äter.

U P P T I L L K A M P !

Av fältbiolog Göran Bengtsson, Lund.

Ni ska vara rädda om er bokskog, ni som bor i Härderup. Ni ska avkräva
markägarna (läs Domänverket) klara besked om framtidsplanerna för bokskogen.
Och ni ska högljutt och samfällt protestera mot att er bygd, ert gemensamma
hem, långsamt exploateras; det ligger ju utanför länsmyndigheternas intresse-
område, det ska snart stämplas som U-land \pm och behandlas därefter! med BARR-
SKOG. Högproduktiv gran; efter 50-60 år kan man skörda åkrarna. Det är mot
den Utvedklingen ni ska protestera, mot myndigheternas översitteri, mot av-
folkningen av landsbygden. För ni tror väl inte att era barn kommer att trivas
bättre i staden än på landet?

Domänverket använder delar av er bokskog som experimentfält; man säger
sig vilja undersöka olika metoder att föryngra bokskog. Själv såg jag två ak-
tiva metoder: föryngring med hjälp av lärk samt markberedning för självför-
yngning. Boken är ju som ung ljuskänslig; det är lögn att dra upp bokplanter
på ett hygge. Man måste ge de unga bokarna skugga. Lärk är (liksom hybridasp)
ett sådant "skuggträd". Lärkskärmen filtrerar bort överflödigt ljus. Men även
experimentplantering sker över större, sammanhängande ytor. Hos er är lärken
gles och sporadisk, alltsammans verkar halvhjärtat, kamouflerat. Jag tycker
ni ska ta reda på vad domänverket egentligen menar.

10 minuters promenad åt öster har Verket använt maskiner för att riva
upp tuvor i det höga gräset. I såren står bokplantorna tätt, tätt. Där reglerar å
de gamla bokarna ljusflödet. Där borde finnas hopp om självföryngring.

Gör nu så här: ta cykeln och åk upp till skogsbrynet ovanför bilverk-
stan. Ställ di alldeles i skogsbrynet, så att du har utsikt över nejden. Låt
blicken vandra mellan gårdarna, över fälten. Slut sedan ögonen och projicera
bilden av en granskog på ögonlocken. Öppna så ögonen och låt granskogsbilden
fylla nejden.

Vänd dig sedan in mot bokskogen. Lägg märke till pelarsalens rymd. Gör
som tidigare: slut ögonen, öppna dom och placera in granskogen i stället för
bokskogen. Berätta sedan för Bertil hur du kände det när granskogen reste sig
över dig.

Gå sedan samfällt upp till länsmyndigheterna och säg: så här vill vi ha
det! Vi vill ha kvar en levande landsbygd! Då får ni säkert till svar: det är
för dyrt, det är inte lönsamt, för landet att ha en levande landsbygd. Då ska
ni svara: blir det billigare att ta hand om en ständigt ökande ström av ungdoms-
brottslingar från betongkvarterens tristess, blir det billigare att bygga större
och större sjukhus för att behandla alla nya olycksfall i trafiken, arbetet,
blir det billigare att bygga jättelika sopstationer och fylla ut bukter med

sopor, blir det billigare att tvinga medborgarna till arbetsresor på upp till en timme varje dag, blir det billigare att bygga om städer för att klara den ökande trafiken, blir det billigare för den enskilde medborgaren att flytta från landsbygden till betongen, ja, blir det överhuvudtaget billigare att göra så här?

x

Det viktigaste är att du inte tror på myndigheterna; de är bara ute för att manipulera dig, för att föra dig bakom ljuset.

ENLIGT vad några lantbrukare här i trakten erfarit, så skulle Lantbruksnämnden ha ganska detaljerade planer för den här bygdens utseende i framtiden. Representanter för lantbruksnämnden lär ha sagt att hela Linderödsåsen ska succesivt planteras med skog. Till detta område räknas Härderupshult, Starrarps ora, Puus och stora delar av Vallarum.

För att få bekräftelse på ryktena, gjorde Härderupsposten ett besök hos lantbruksnämnden i Malmö. Vi blev ganska överraskade då de svarade att någon karta existerar ej och inte heller några planer överhuvudtaget. De påstod att det var helt felaktigt att lantbruksnämnden ville ha skog på vissa ställen och åker på vissa.

Uppgift står alltså mot uppgift. Vad ska man tro? Får vår bygdha kvar sin karaktär av jordbrukslandskap eller kommer de ensidigt dystra granplanteringarna att gå segrande ur striden. Upp till kamp bönder, mot profithungriga byråkrater.

B P.

HÅRDERUP PÅ 1890-TALET.

Vollsjö kommuns meste krutgubbe är utan tvivel Sven Olsson på torget med sina 95 fyllda. Han följer med stort intresse de dagliga nyheterna i tidningar och TV och detta betyder att tiden inte blir så lång för honom, som för pensionärer i allmänhet. Han konstaterar på grundval av nyhetsinformationen, att "förr i tiden var det ärligt, nu är det bara politik i allting." Han berättar med stor entusiasm om denna fornstora tid, då han gick i Anderbergs privatskola i Härderups hult. Skolan var inrymd på den gård, som för närvarande ägs av Otto Svensson. Lärare och initiativtagare till skolan var förre mejeristen, handlaren och skolläraren Anderberg, som i dessa sina föregående yrken kommit i ekonomiska svårigheter. Hans släktinger hjälpte honom att köpa gården i Härderup, där han på 1890-talet drev sin privatskola.

Sven Olsson berättar att det fanns ett 20-tal elever på skolan. De fick lära sig skriva, räkna och göra upp kommunala längder. Eleverna fick öva sig i kommunalt arbete genom de låtsasstämmor som man höll i skolan. Ibland anordnades diskussionsaftnar till vilka eleverna fick lämna förslag till diskussionsämne. Vid varje diskussion utsågs en elev till protokollförare och detta blev alltså också övning i kommunalt arbete.

Kurserna hölls under några vintermånader och herr Olsson berättar att eleverna på fritiden byggde väldiga snögrottor, vars tak var armerade med ris.

Eleverna fick själva betala sin skolgång, men kostnaderna var inte särskilt höga. Under de månader som kursen varede, var flesta elever inackorderade på gårdarna runt omkring. Några bodde hos läraren på skolan, andra åter bodde i sina föräldrahem.

Då någon berättar gamla minnen från Härderup, får dansbanan givetvis alltid en central plats. Men det anmärkningsvärda, då Sven Olsson berättar är att han, inte syftar på 1920-talets brädbana, utan 1890-talets jordbana. Det var på den tiden, då Anna Hedvig sålde bier för 75 öre dussin. Bland musikanterna märktes fiolspelare Rotman, som varit artillerist i Kristianstad. →

Han kunde spela med fiolen på ryggen. Nils tegelmästare från Vollsjögården blåste i en flöjt, som kallades "rockaben". Dansbanan flyttades flera gånger. En gång på grund av att någon saboterat banan, genom att gräva en grop tvärs över den. Vederbörande ville ha jordstycket för egen räkning.

Inte ens åskan kunde hindra danslystna ungdomar från att fara till hultet, vilket framgår av en visa från 1890-talet, som låter ungefär så här:

"När som åskan den slår knall på knall, kille ville vipp bom bom. Då står vi trygga i Härderups kille ville vipp, i Härderups kille ville vipp, i Härderupshult.

BP

BUSVÅDER fr. NO "BURANEN?"

Av Elof Nilsson

Har man en stuga med en långsida åt söder och en vinkelrät därifrån utgåendesambyggnad, ej för lång, och det då inträffar en snöstorm med sådär 20 - 25 sek.m. vid något lågt gradtal har det sin tjusning att befinna sig inomhus i varmt rum. Relativt varmt, enär mycken kyla intränger genom porerna i väggarna, även om dessa äro rätt solida. Genom fönstret ser man av stormen jagad snö rusa förbi, ibland som ogenomskinliga moln, under ylande tjut, som stiga och falla enligt luftens brådska.

Svagast låta tonerna som ett entonigt, vemodigt klagande eller stön för att strax stiga till oartikulerat vrål, ibland interfolierat med dova basstötter i skorstenen när luft tränges ned och studsar, ibland så kraftigt att gnistor ~~slår~~ slås ut genom öppningar och springor i och vid en stängd spisdörr.

Beskrivna oväder kunna vara ihållande nog, upptill 9 dygn i sträck enligt äldre personers utsago, Som jag håller försant, därför att förr gav sig folk tid att iaktaga naturen mera än nu, då det finnes så mångskiftande saker konkurrerande om intressena.

Förr, innan trafiken var intensiv och bilismen ingen, lät bönderna småvägarna behålla sitt upptill metertjocka snötäcke, som, genom att efter hand

genom trafiken hoppackad och av vind påförd snö gång efter annan, blev mycket fastoch tålde även tillfälligt tö utan att förlora bärkraften. Men slutligen bar det igenomoch då skulle alla arbetsföra män ut med spadar och skyfflar och av vägen skulle snön intill cirka 15 cm, som kvarlämnades för eventuellt pågående slädtrafik, jämte vagnaditton som nu fick sättas in.

FORNMINNESINVENTERING

Vår erfarna reporter erfar:

Ser ni i sommar ett par mystiska figurer, vilka strövar ute i edra marker, så är det statsfältarkeologer utsända från riksantikvarieämbetet i Stockholm. Det är endast Färs och Frosta häradet som återstår att inventeras i Malmöhus län. Nå vad skall inventeras? Jo det är alla fasta fornämningar, såsom ättehögar, stendösar, järnåldersgravar sådana ligger säkert gömda ute på fäladsmarkerna, ser ni någon ring i sten e.d. då kan Ni vara säker på att det är ett fornminne. Eller blott och bart odlingsrös låt honom titta på detsamma, kontakta gärna även undertecknad som kommer att medfölja som riksantikvarieämbetets ombud, arbetet kommer att påbörjas i juni månad.

Gunnar Persson Dala Askeröd.

BÄRSÄRKAKNEP

Jöns Pärssen, axelbred och självmedveten dräng söder om landsvägen, är kallad inför Pontius Pilatus, d.v.s. häradsrätten. Han har varit i slagsmål. Anklagelsen lyder på misshandel av åtta medborgare. Jöns Pärssen erkänner icke alldeles utan stolthet. Något häpen frågar domaren:

- Men hur kunde Jöns Pärssen ge åtta vuxna karlar så mycket stryk?
Med ett obeskrivligt uttryck av skänkt lugn över sitt frodiga anlete svarar Jöns Pärssen:

- Jo, naudi domaren, de va så lätt så, så lätt så. Ja omringa dom föst.

Ur Det glada Skåne.

KOMMUNFULLMÄKTIGEORDFÖRANDEN STURE PERSSON SKUMPARP
BESVARAR HÄR NÅGRA FRÅGOR RÖRANDE KOMMUNSAMMANLÄGGNINGEN.

Då jag av redaktionen för Härderupsposten blivit presenterad en rad frågor angående mina synpunkter på vad den blivande kommunsammanläggningen kan ha för inverkan på Härderup med omnejd, vill jag anföra följande.

Representationen i de olika kommunala nämnderna och styrelserna kommer givetvis att antalsmässigt bli mycket mindre än vi f.n. har, men då befolkningsunderlaget och röstsiffrorna i de olika delkommunerna ligger till grund för utseende av förtroendemännen kommer centralorten Sjöbo inte att få majoritet i nya kommunfullmäktige.

På frågan om det skulle bli svårare att få anslag till olika aktiviteter i ytterområdena vill jag svara, att sådana farhågor tror jag inte man behöver hysa, anslag till exempelvis ungdomsverksamhet bedömmes i regel välvilligt.

En avgörande nackdel med den av regeringen beslutade kommunsammanläggningen är givetvis de ökade avstånden till olika serviceinrättningar och tendensen att sammanföra det mesta till allt större enheter.

För att i någon mån motverka detta måste det till, en rejäl upprustning av våra vägar, bättre kommunikationer etc. så att hela bygden blir mera attraktiv, inte bara för bygdens folk utan även för personer som ha sitt arbete på annan ort men gärna \neq vill bo här i en boendevänlig och naturskön miljö.

Det har visat sig att folk gärna åker ganska långt till sitt arbete förutsatt att vägarna är bra.

Allmänna kommunikationer är svåra att upprätthålla i ytterområdena då resande frekvensen är liten och linjerna därigenom bli olömsamma. För närvarande har vi en busstur en gång i veckan till Vollsjö och Sjöbo, detta är ju inte mycket men jag tycker ändå att det är fördelaktigt att ha denna förbindelse och ha möjlighet att en gång i veckan uträtta ärenden i antingen Vollsjö eller Sjöbo, dessutom har ju allmänheten möjlighet att åka med skolbussarna i mån av plats.

Om man kunnat få något företag att etablera sig i trakten, och därmed skapa arbetstillfällen för den arbetskraft som på grund av den pågående jordbruksrationaliseringen ej längre kan sysselsättas inom jordbruket hade detta varit en utmärkt lösning.

Sture Persson

ORTSNAMN I FÄRS.

Från hembygdsforskaren Gunnar Persson Dala Askeröd har vi fått tillstånd att publicera följande opus om ortsnamn. Han berättar att man kan ibland nästan bli gråhårig, då man sitter och grunnar på ett ortsnamn, vilket kan vara svår-förklarligt. Nu vet vetenskaparna i Lund mycket om våra ortsnamn, och där har Persson offrat många dagar på att gå igenom de tusentals ortsnamnslapparna, och med de goda kontakter han har, samt med den goda renome' han har, så har han verkligen lyckats mycket bra.

Nu är det också så att den som forskar måste ha god kännedom om bygden, och det har Herr Persson, då han systematiskt genomströvat Färs härad.

FRÄNNINGE Namnet är mycket intressant och tillhör de namnformer som uppkom på folkvandringstiden, omkring 500år efter Kristus. Namnet är fornnordiskt. Frann betyder glänsande, och har kanske också varit ett mansbinamn. Den första gången namnet skrevs är 122 1291 Franninge, 1325 Frenninge, 1569 samma namnform. Under hela 1600-talet skrevs det inte med ä utan med e vilket var fel, man ska skriva Fränninge. Nog sant att ä ursprungligen inte fanns i de nordiska språken och inte finns i engelskan och de romanska språken. Man betecknade ä-ljudet på latinskt sätt där man sammanskriver ae och skrev Fraenynghae. Det var prästerna och munkarna som under medeltiden började skriva e istället för ae och på så sätt har det blivit Frenninge, som bör vara Fränninge. Att bygden varit bebyggd långt innan det skrevs och vad folkvandringstid beträffar, kan man inte ta miste på, vi får dock betänka att Fränningeån går igenom socknen på ett bra stycke och här har med all säkerhet de första innebyggarna kommit till bygden.

BJÄLKHULT 1611 Biellchollt, 1630 Bielcholt, 1684 Bielkhult och år 1812 Bjelkhult. Namnet får betecknas som ett naturnamn. Det skogshult där man tåg bjälkar eller där det växte träd som var fina till bjälkar. Detta namn torde stamma från omkring tusentalet eller däromkring. Det finns ingen enda ort i hela vårt avlånga land förutom Bjälkhult som har detta namn.

HÅRDERUP År 1470 Hardrop, 1569 Hardropp, 1522 Haardrup, 1602 Harderup, 1684 Härderup. I detta sammanhang kan nämnas att en mölla omnämnes redan 1592 i denna by. Vad detta namn betyder vet man inte, men så mycket är säkert att

det är ett redan mycket tidigt bebyggelsenamn och torde härstamma från vikingatid, som troligtvis tidigast varit ett torpnamn, som i tidernas lopp blivit förvanskad till -rup.

PUUS 1592 Puhus, 1602 Phuss, 1616 Puus. Så är vi framme vid det ursprungliga namnet som det uttalas än idag. Detta namn är liksom Buus i Långaröd ett egendomligt namn att bita på, och man undrar vad det egentligen kan betyda. Det är ett personnamn Puus, hans boplats, detta namn torde gå tillbaka långt i tiden och härstamma från förhistorisk tid.

SKUMPARP ~~KXX~~ 1592 Schumpperup, 1602 Skumperup, 1611 Skomperup, 1684 Skumparp. En mängd skånska Ortsnamn, som till ursprunget är sammansatta med -torp, skrivs på 15- och 1600-talen omväxlande med ändelsen arp enl. skånskt språkbruk och -rup enligt danskt språkbruk. Förleden är mansnamnet Skumme, och kan härledas tillbaka till vikingatidens slut.

STARRARP 1476 Starop, 1499 Starrup. I Paltoboken 1514 Sterarp, 1651 Starrerups by, 1684 Starrarp. Ännu ett -arp namn i samma socken, vilket också härledes långt tillbaka till förhistorisk tid. Med förhistorisk tid menas innan 1000-talet. Här är meningarna delade, några tror att det är ett mansnamn, andra återigen ett fågelnamn Stare, som på Färsingarsål uttalas Starren.

VALLARUM 1483 Wallerum, 1568 Wallerum, och i Burnens karta kan man se att den nuvarande stavformen är densamma Wallarum. Vad vi här kan se så är det ett personnamn, Wallaes nyodling i skogen, han gjorde rum här för sin rödja. Detta är också ett namn som frankornas efter vikingatidens slut, då folket ökade i byarna och man behövde ha mera livsrum på hemmaplan. Det vill säga att man måste ordna så man kunde leva hemma i den egna byn och inte fara på härnadståg, runtomkring i Europa.

UPPMANING TILL VÅRA LÄSARE

Ni som känner er slöa och trötta och förstår att det beror på dålig kondition: Kontakta ungdomsgården! Vi springer någerlundas regelbundet en motions slinga i Härderups hult. Så ta er nu i kragen och ryck upp er! Om ni ett par gånger i veckan motionerar med oss, kommer ni snart att känna er som en ny människa. Kontakta alltså någon av medlemmarna i Ungdomsgården för närmare upplysningar.

Även en fattig människa utan framtidsutsikter att skaffa eget bo och tryggad inkomst kan tillfälligtvis känna välbehag i tillvaron. Så tänkte jag en gång i 25 års åldern efter sänggåendet i det stora boningshuset tillhörande en gammal gård på Österlen. Huset i fråga var, och kanske ännu är, omgivet av en gammal lövträdspark. Det var senhöst, natten mörk och marken bar. Vinden satte trädskronorna i rörelse, brusande ljud uppstod interfolierade med de som orsakades av följande och som steg och föll i förhållande till vindens till- och avtagande.

Där lövträd stå tätt kan stundom deras kronor bli delvis inflätade i varandra. Vid blåst uppstår då på vissa ställen skavning som kan, om den varar länge, fila bort halva grenen utan att den dör. Är grenen grov och gnider mot en liknande eller mot någon stam utlöses egendomliga ljud när grenarna sättes i tillräcklig rörelse. Tonererna äro svåra att beskriva. De växla mellan dovt bråkande, snarkning och ljud från något basinstrument vid filning av grov gren, till upp mot diskanten när virket är klenare. Ljuden påminna ofta om de, som höres vid vridning av en tyngre dörr på torra gångjärn och förekomma ej i barrskog, eller om det är lätta, mjuka träslag ej heller i ungskog. Vandrar man genom storskog i skymningen och hör dylika ljud verka de skrämmande och det kännes befriande att komma från desamma.

I frågavarande kväll hördes härovan beskrivna toner men då utanför solida murar. De ingåvo då ett visst behag genom att man ansåg sig skyddad och hade utsikt till god vila innan nästa dag skulle begynna.

Sådant är väl inte så mycket att berätta men, som sagts härovan, den som ej har många världsliga fördelar behöver ej heller så stora anordningar för att sätta värde på vad som bjudes. En tanke som är bättre belyst i Maeterlinks "De ringas rikedomar".

TANKAR AV TAGG DANIELSSON

"Titta nu regnar det, det var väl trist!" säger man kanske om morgonen när man drar upp rullgardinen och ser att det regnar. Då talar man obetänksamt. Regnet har många nackdelar, det är sant: det är vått, det skymmer mestadels bort solen, och det trummar mot taket på ett för många irriterande sätt. Men å andra sidan får man inte glömma att de små dropparna från skyn ger oss mjöl och potatis, och indirekt också mjölk och ost: regnet får gräset att växa, och korna äter gräset och ger oss mjölk till hett belöning. Utan regn stode vi där, visserligen torra och väl pressande, men också hungriga och törstiga. Låt oss alltså med tacksamhet nedblötas av dessa nyttiga spön i backen som vill bli du med oss!

Adress till Härderupsposten

Härderupsposten

c/o Bertil Persson

Härderup 3

270 33 Vollsjö

Härderupspostens nye ständige sekreterare heter Tommy Kristiansson och utom hans hjälp hade denna tidning aldrig blivit till.